



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 739/2022
14.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Владислава Малетића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 98/20 од 19.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 35/22 од 13.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.07.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владислава Малетића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 98/20 од 19.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 35/22 од 13.04.2022. године и предмет враћа Вишем суду у Новом Саду, Посебном одељењу за сузбијање корупције, на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 98/20 од 19.11.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ за које му је суд изрекао условну осуду тако што је окривљеном утврдио казну затвора у трајању од 10 (десет) месеци и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 4 (четири) године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка ближе одређених у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 35/22 од 13.04.2022. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције и браниоца окривљеног АА, и пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 98/20 од 19.11.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели браниоци окривљеног АА, адвокат Јовица Ковачевић и адвокат Владислав Малетић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтеве за заштиту законитости и преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине у целини побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владислава Малетића, указује да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Из списка предмета произлази да је наредбом судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за борбу против организованог криминала Пов По1 2502/16 од 10.11.2016. године, према осумњиченом ББ, између осталог, одређен тајни надзор и снимање комуникације, која се обавља путем фиксних и мобилних телефона наведених у наредби, међу којима и број телефона ..., јер постоје основи сумње да осумњичени врши кривична дела: удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. КЗ, примање мита из члана 367. КЗ и злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ. Истом наредбом, одређено је да ће наведене посебне доказе радње извршити Безбедносно информативна агенција као и да исте могу трајати најдуже три месеца с тим да ће се њихово спровођење бити прекинуто чим престану разлози за њихову примену.

Наведена наредба судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за борбу против организованог криминала Пов По1 2502/16 од 10.11.2016. године, проширена је наредбама судије тог суда Пов По1 2602/16 од 05.12.2016. године, 08.12.2016. године и 12.12.2016. године и то одређивањем додатних бројева фиксних и мобилних телефона преко којих ће се према осумњиченом ББ изврши тајни надзор и снимање комуникације.

Наредбом судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за борбу против организованог криминала Пов По1 2602/16 од 04.01.2017. године делимично је прекинуто извођење посебне доказне радње тајни надзор и снимање комуникације која је одређена наредбом Пов По1 2502/16 од 10.11.2016. године и то у погледу два телефонска броја, док је у односу на остале телефонске бројеве, међу којима и број телефона ..., посебна доказна радња тајни надзор и снимања комуникација одређена наредбом Пов По1 2502/16 од 10.11.2016. године, продужена наредбом Пов По1 2602/16 од 07.02.2017. године и то за најдуже три месеца.

Судија Основног суда у Шапцу је решењем К 290/17 од 12.04.2017. године одредио притвор према окривљеном ББ и другима, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и других.

Аудио материјал настао применом наведене посебне доказне радње тајни надзор и снимање комуникације упућен је од стране Основног суда у Шапцу, Судска јединица у Богатићу у прилогу дописа К 290/17 од 11.03.2020. године Вишем јавном тужиоцу Новом Саду, Посебном одељењу за сузбијање корупције, који је наведени допис и материјал запримио 24.03.2020. године.

Из списка предмета произлази да су списима здружени „транскрипти разговора ИД број ..., ИД број ..., ИД број ..., ИД број ... и ИД број ...“ сви од 16.01.2017. године, који су окривљеном АА предочени током саслушања пред Вишим јавним тужиоцем у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције, што је констатовано на записнику о саслушању осумњиченог Ктко 656/18 од 06.07.2020. године.

Према стању у списима, „транскрипт разговора ИД број ...“ односи се на телефонски разговор обављен 16.01.2017. године, у 12:51:34 часова, који је, према наводима транскрипта, вођен између ВВ, корисника мобилног телефона број ..., и ББ, корисника мобилног телефона број ..., који је позвао ВВ, а затим у 0:26 секунди разговора (који је укупно трајао 54 секунде) телефонску везу уступио саобраћајном полицајцу, овде окривљеном АА.

Из изнетог произлази да је, у конкретном случају, реч о материјалу прикупљеном предузимањем посебних доказних радњи у смислу члана 164. ЗКП, обзиром да окривљени АА, није био обухваћен наредбом о одређивању посебних доказних радњи судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за борбу против организованог криминала.

Оптужним предлогом Вишег јавног тужиоца у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Ктко 656/18 од 02.11.2020. године, окривљеном АА стављено је на терет кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ.

Према налажењу Врховног касационог суда, из изнетог произилази да је да је оптужни предлог Вишег јавног тужиоца у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Ктко 656/18 од 02.11.2020. године поднет Вишем суду у Новом Саду, Посебно одељењу за борбу против корупције, након истека рока од 6 месеци од дана када је Виши јавни тужилац у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције имао могућност да се упозна са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи, у смислу члана 163. став 1. ЗКП и да стога прикупљени материјал представља незаконит доказ, у смислу члана 84. ЗКП.

Одредбом члана 163. став 1. ЗКП прописано је да, ако јавни тужилац не покрене кривични поступак у року од 6 месеци од дана када се упознао са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи или ако изјави да га неће користити у поступку, односно да против осумњиченог неће захтевати вођење поступка, судија за претходни поступак ће донети решење о уништењу прикупљеног материјала. Ставом 3. истог члана прописано је да, ако је при предузимању посебних доказних радњи поступљено супротно одредбама законика или наредби органа поступка, на прикупљеним подацима се не може заснивати судска одлука, а са прикупљеним материјалом се поступа у складу са чланом 84. став 3. Законика.

Одредбом члана 164. ЗКП прописано је да, ако је предузимањем посебних доказних радњи прикупљен материјал о кривичном делу или учиниоцу који није био обухваћен одлуком о одређивању посебних доказних радњи, такав материјал се може користити у поступку само ако се односи на кривично дело из члана 162. овог законика.

Из цитираних законских одредби произилази да се рок прописан у члану 163. став 1. ЗКП примењује и на коришћење материјала прикупљеног у смислу члана 164. ЗКП. Одредбе чланова 163. и 164. ЗКП се међусобно не искључују, па за поступања јавног тужиоца са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи није од значаја да ли се ради о материјалу прикупљеном у смислу члана 163. ЗКП или у смислу члана 164. ЗКП, из ког разлога рок од 6 месеци, у оба случаја, тече од дана када се јавни тужилац упознао са материјалом прикупљеним коришћењем посебних доказних радњи.

У конкретном случају, Виши јавни тужилац у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције је са садржином материјала прикупљеног коришћењем посебних доказних радњи упознат 24.03.2020. године, када му је у прилогу дописа Основног суда у Шапцу, Судска јединица у Богатићу К 290/17 од 11.03.2020. године, достављен прикупљени материјал за окривљеног АА. Сходно томе, оптужни предлог Ктко 656/18 од 02.11.2020. године који је Вишем суду у Новом Саду достављен 02.11.2020. године, поднет је након истека рока од 6 месеци из члана 163. став 1. ЗКП с обзиром на то да се наведени рок рачуна од 24.03.2020. године.

Садржај разговора, у списима означен као „транскрипти разговора ИД број ... од 16.01.2017. године“ (од 12:51:34 часова), интерпретиран је у чињеничном опису у изреци побијане пресуде Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 98/20 од 19.11.2021. године, којом је окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела из члана 359. став 1. КЗ, које је извршио 16.01.2017. године, и репродукован је током доказног поступка на главном претресу од 18.11.2021. године, уз вршење увида у достављене транскрипте комуникације.

Према томе, како је чињенично стање у побијаној правноснажној пресуди преваходно утврђено на основу садржине снимљеног телефонског разговора од 16.01.2017. године, који представља незаконит доказ у смислу члана 84. ЗКП, то су основани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владислава Малетића, да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које повреде су побијане пресуде морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће отклонити наведену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Врховни касациони суд се, сходно донетој одлуци, није упуштао у разматрање осталих повреда истакнутих у захтевима за заштиту бранилаца окривљеног АА, адвоката Јовице Ковачевића и адвоката Владислава Малетића, обзиром да је то беспредметно у оваквој процесној ситуацији.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владислава Малетића, усвојио као основан и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић